

Het Kairos-effect

Leesvoorbeeld

EXCELLENTE
IN
COMMUNICATIE

HET
KAIROS
EFFECT

OVER DE MAAKBAARHEID
VAN HET MOMENT

JO DE POORTER

P E L C K M A N S

INHOUD

Inleiding	7
DEEL 1	
Authenticatieprincipe	19
DEEL 2	
Strategisatieprincipe	47
DEEL 3	
Preparatieprincipe	67
DEEL 4	
Actualisatieprincipe	91
DEEL 5	
Emotionalisatieprincipe	113
DEEL 6	
Successieprincipe	141
De Kairos-oproep tot actie	161
Literatuur	167
Namenregister	183

‘Ze zijn niet zo verschillend van jullie. Ze hebben dezelfde kapsels, dezelfde hormonen, ze voelden zich, net als jullie nu: onoverwinnelijk. De wereld was hun oester. Ze geloofden dat ze voorbestemd waren voor grootse dingen. Hun ogen waren gevuld met hoop, net als die van jullie. Hebben ze te lang gewacht om er iets van te maken? Deze mannen zijn nu narcissen aan het bemesten, maar als je goed luistert, fluisteren ze hun nalatenschap in jullie oren. Carpe diem, pluk de dag. Maak jullie leven uitzonderlijk.’

Robin Williams
Dead Poets Society

INLEIDING

Leesexamenjaar

**‘Kairos verpersoonlijkt de kans die
kan beïnvloed, gestuurd tot zelfs
volledig gemaakt worden.’**

Leesvoorbeeld

1

GROOT EN DREIGEND

De gevolgen van hedendaagse communicatie en ongecontroleerde technologie zijn mogelijk verpletterend. Historicus en bestsellerauteur Yuval Noah Harari waarschuwt dat verkeerd gebruik van artificiële intelligentie het einde van de wereld kan betekenen zoals wij die kennen. En of het nu om ChatGPT, complotdenken of cybercriminaliteit gaat, de gevaren zijn groot en dreigend. Van het vernietigen van hele industrieën, het omverduwen van onaantastbaar geachte merken tot het bedreigen van duizenden banen en zelfs mensenlevens. Tegelijk met nieuwe gevaren kondigen zich ook nieuwe oplossingen aan, maar het vergt specifieke instrumenten om die effectief te kunnen toepassen. Door ons de maakbaarheid van het moment weer toe te eigenen, is nieuw leiderschap in communicatie mogelijk. Het gereedschap ligt voor ons. Oordeelkundig gebruikt, kan het een ongezien effect veroorzaken. Dat van Kairos, de Griekse god van het moment, de gelegenheid en de opportuniteit. Kairos verpersoonlijkt de kans die kan beïnvloed, gestuurd tot zelfs volledig gemaakt worden. In de klassieke oudheid wordt Kairos vaak afgebeeld als een jongeling met een lange haarlok op het voorhoofd en een kaalgeschoren schedel aan de achterkant. Het duidt op de mogelijkheid om hem vast te pakken als hij eraan komt, maar de onmogelijkheid om hem te grijpen als hij voorbij is. Kairos wordt ook vaak geportretteerd met zijn weegschaal, om zijn principes van beïnvloeding exact af te wegen, en zijn vleugels, die het moment en de veroorzaker boven zichzelf kunnen laten uitstijgen.

**‘Kairos is het draaien van de
gebeurtenis naar een gewenste
uitkomst.’**

Plato

RADICAAL UNIEK

Kairos is Oudgrieks voor een van de twee begrippen die tijd benoemen. Naast het lineair altijd durende, Chronos, heb je ook het momentane, soms ongrijpbare, Kairos. In de boogschietkunst is het de naam van de gleuf waarlangs je de pijl legt voor hij afgeschoten wordt richting doel. Kairos gaat over beslissing en precisie, geluk en gelegenheid. Het is de mogelijkheid die gezien en gegrepen moet worden om het gewenste resultaat te bereiken. Het behelst situatie, timing en dosering. Socrates noemt het 'de gave van geslaagde mensen om omstandigheden naar hun hand te zetten'. Kairos biedt de gelegenheid een helder oordeel te vellen en de loop der gebeurtenissen te beïnvloeden. Het stelt in staat om het maximaal mogelijke te verwezenlijken. Volgens Aristoteles is het de tijd en de plaats waar definitief bewijs geleverd wordt door een afgewogen combinatie van gedachte, gevoel en gedrag. Plato omschrijft het als het draaien van de gebeurtenis naar een gewenste uitkomst. Het specifieke van Kairos toont zich in de uniciteit van het moment, de puurheid van de spontaneïteit en het radicale van de uitzonderlijkheid. Volgens Pythagoras is Kairos een fundamentele wet van het universum. Het stamt uit onze eeuwige hang naar harmonie, creativiteit en resultaat. Het steunt op geïnformeerde betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

**‘Laat niets over aan het toeval, de
omstandigheden of de anderen; je
moet ingrijpen in het moment om de
toekomst beter te maken.’**

Horatius

UITZONDERLIJK LEVEN

De vader van de geneeskunde, Hippocrates, gebruikt het begrip Kairos om risico en proportie af te wegen en de geschikte maatregel voor genezing te bekomen. De Romeinen noemen het 'dat specifieke moment wanneer succes wordt bereikt als de mogelijkheid krachtig gegrepen wordt'. Het 'carpe diem'-idee is daar nauw aan verwant. 'Het is noodzakelijk om de dag te plukken op het moment dat hij daar rijp voor is.' Besef en initiatief zijn de sleutel. Horatius schrijft: 'Carpe diem. Grijp het moment en heb minder geloof in wat erop volgt. Laat niets over aan het toeval, de omstandigheden of de anderen. Je moet ingrijpen in het moment om de toekomst beter te maken'. Horatius stipt verder de eindigheid van het leven aan om het belang van het moment nog dwingender te maken. In zijn magistrale film *Dead Poets Society* uit 1989 laat Peter Weir de leraar Engels, gespeeld door Robin Williams, aan zijn studenten zeggen: 'Carpe diem. Grijp de dag. Maak jullie levens uitzonderlijk.' Williams staat voor de trofeeënkast met de vergeelde foto's van de oud-studenten die nu vaders en grootvaders zijn. Hij zegt tegen zijn leerlingen: 'Ze zijn niet zo verschillend van jullie. Ze hebben dezelfde kapsels, dezelfde hormonen, ze voelden zich, net als jullie nu: onoverwinnelijk. De wereld was hun oester. Ze geloofden dat ze voorbestemd waren voor grootse dingen. Hun ogen waren gevuld met hoop, net als die van jullie. Hebben ze te lang gewacht om er iets van te maken? Deze mannen zijn nu narcissen aan het bemesten, maar als je goed luistert, fluisteren ze hun nalatenschap in jullie oren. Carpe diem, pluk de dag. Maak jullie leven uitzonderlijk.'

**‘Het is het moment suprême, het
hoogste ogenblik, het moment
van beslissende betekenis, vol
van maakbaarheid, rijp met
mogelijkheden, de chaos afgewend
en het geluk omhelsd.’**

4

GOD TUSSENBEIDE

Het verschil tussen Chronos en Kairos is dat Chronos enkel per dag je leeftijd verandert, Kairos verandert je hele lotsbestemming. Als je Chronos verkeerd berekent, is het onhandig, bereken je Kairos fout, dan is het dramatisch. Ook de christelijke traditie heeft Kairos geannexeerd. Het heet in het Oude Testament 'het moment waarop God tussenbeide komt'. Nu zijn er veel momenten waarop God dat niet heeft gedaan, dus het is mijn advies in dit boek om daar zelf voor te zorgen. Evangelist Marcus legt Kairos uit als 'het gepaste moment om te oogsten'. Schrijver Erwin McManus heeft ontdekt dat 'moment' maar een paar letters verschilt van 'Monet'. Volgens hem vat de Franse impressionistische schilder perfect de impact van Kairos op doek. 'Het is het genie van Claude Monet dat hij het moment niet afbeeldt als iets statisch en onveranderlijks, maar als iets veelzijdigs en beweeglijks.' Het is het moment suprême, het hoogste ogenblik, het moment van beslissende betekenis, vol van maakbaarheid, rijp met mogelijkheden, de chaos afgewend en het geluk omhelsd.

'Als je de tijd verkeerd inschat, kan het onhandig zijn, doe je dat met het moment, dan wordt het dramatisch'

**‘Communicatie is alles,
hoe je het in je voordeel kan
keren is niet niets.’**

Leesvoorbeeld

5

BELANGRIJKE LESSEN

Het Kairos-effect dat voor je ligt, is opgevat als een routeplan. Ik koppel beproefde communicatietechnieken uit Griekse en andere tijden aan de allernieuwste inzichten van vooraanstaande bedrijfsleiders, politici en ondernemers met wie ik het voorrecht had om samen te werken. Deze vaardigheden zullen je in staat stellen om cruciale communicatiekwesaties bij hun nekvel te pakken en net als Kairos op te tillen tot ongekende hoogte. De Kairos-principes zijn daarbij de lichtende bakens. Zij stippelen het pad uit. Communicatie is alles, hoe je het in je voordeel kan keren is niet niets. Daarom bevat dit boek ook vier handzame categorieën: de principes, de effecten, de praktijken en de rendementen. De Kairos-principes zijn de formules: wat te doen, hoe te beginnen en hoe af te werken. De Kairos-effecten zijn het bewijsmateriaal van de ongebreidelde mogelijkheden, van de landing op de maan, over het winnen van de Tweede Wereldoorlog tot de winst van de Disney Corporation. De derde categorie is de Kairos-praktijk, dat zijn mijn persoonlijke ervaringen met de bedrijven, CEO's en merken waar ik in mijn communicatie-adviesbureau voor heb kunnen werken en de belangrijke lessen die ik daarbij genoteerd heb. Ten slotte kan je in het Kairos-rendement lezen wat het specifiek voor jouw persoon, onderneming of merk kan opleveren. Het Kairos-effect laat zien dat ieder principe gekoppeld aan de juiste communicatie exponentieel resultaat kan opleveren: realisatie tot de tweede macht, de invloed van de god van opportuniteit op de momenten die het verschil maken.

DE KAIROS- PRINCIPES

1

Authenticatieprincipe

communicatie + authenticatie = realisatie²

2

Strategisatieprincipe

communicatie + strategisatie = realisatie²

3

Preparatieprincipe

communicatie + preparatie = realisatie²

4

Actualisatieprincipe

communicatie + actualisatie = realisatie²

5

Emotionalisatieprincipe

communicatie + emotionalisatie = realisatie²

6

Successieprincipe

communicatie + successie = realisatie²

HET KAIROS-EFFECT = COMMUNICATIE + KAIROS = REALISATIE²